

time, the importance of developing the subject "Defense of Ukraine" is highly relevant due to its rapid dynamic transformations, which depend on state-political, economic, socio-cultural, and educational factors of military training of Ukrainian youth as conscious citizens of their country.

A priority task for the Ukrainian state in the field of education is the development of qualified and competent future teachers of the subject "Defense of Ukraine" who will be able to critically solve complex educational problems and address practical issues in educational institutions, develop the military-patriotic movement as a fundamental basis for military-applied training of the young Ukrainian generation, capable of providing students with the necessary knowledge, skills, and abilities for the further defense of Ukrainian statehood and the ability to act correctly in emergency combat situations.

Therefore, the teacher's prestige should be authoritative for the educational audience of the younger generation, who can adjust educational factors: educational and upbringing, organizational and methodical, military-applied, physical education and health activities to achieve the single subject goal - the formation of vital military-applied knowledge, skills, and abilities in the sphere of Ukraine's defense, as well as a systematic understanding of military-patriotic education as a leading part of national upbringing.

This is why the organic relationship of organizational and methodological conditions in the holistic educational environment should ensure the effectiveness of raising the level of integral, general, and professional competencies of future teachers and lecturers during their higher education.

Key words: *future teachers, higher education institution, subject "Defense of Ukraine," competency development, organizational and methodological conditions.*

УДК 371.3:34

Костянтин Товстуха

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

ORCID ID 0009-0007-3959-5290

DOI 10.24139/2312-5993/2023.04/315-326

ЄВРОПЕЙСЬКІ СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З МІЖНАРОДНОГО ПРАВА В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті окреслено стратегічні пріоритети Європейського Союзу щодо професійної підготовки фахівців із міжнародного права в закладах вищої освіти. Здійснено огляд основних стратегічних документів, що регламентують підготовку означених фахівців. Висвітлено роль Ради адвокатів та юридичних товариств Європейського Союзу у юридичній освіті та професійній підготовці. Показано, що провідними європейськими стратегічними пріоритетами є впровадження міждержавної юридичної практики на основі оновленого загального кодексу поведінки, підготовка «інтегрованих» фахівців юридичної галузі, розроблення та впровадження загальноєвропейського мінімального стандарту підготовки фахівців юридичної галузі й визнання спільних елементів національної професійної підготовки.

Ключові слова: *професійна підготовка, фахівці з міжнародного права, стратегічні пріоритети, Європейський Союз, заклад вищої освіти.*

Постановка проблеми. Підготовка фахівців у галузі міжнародного права за законодавством ЄС є важливим інструментом для забезпечення правильного та ефективного застосування законодавства, зміцнення взаємної довіри серед фахівців у галузі правосуддя у веденні міжнародних справ, а також підтримки реалізації цінностей і принципів ЄС, зокрема – верховенства права. Означене передбачає, що всі працівники системи правосуддя (судді, прокурори, юристи, нотаріуси, судові пристави, співробітники служби пробації, тюремний персонал тощо) мають керуватися верховенством права ЄС у своїй повсякденній практиці, застосовувати його повною мірою й забезпечувати повагу до прав та обов'язків, що випливають із правового поля ЄС, у національних та міжєвропейських судових справах.

Визнаючи важливість даного питання для української юридичної освіти, вважаємо за доцільне звернутися до європейських здобутків в означеній галузі.

Аналіз актуальних досліджень. Закордонний досвід підготовки фахівців юридичної галузі став предметом розгляду таких українських дослідників, як В. Більченко, Т. Гуменюк, О. Заяць, І. Личенко, А. Нікітін, Г. Татаренко, О. Ткачук, Г. Чигрина, І. Шаркова та ін.

Разом із тим, незважаючи на значні надбання науковців, залишається ще низка аспектів, які потребують детальнішого висвітлення.

Метою статті є окреслення стратегічних пріоритетів Європейського Союзу щодо професійної підготовки фахівців із міжнародного права в закладах вищої освіти.

Методи дослідження. Під час написання наукової статті використано комплекс загальнонаукових методів аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, систематизації, що в сукупності дозволило реалізувати завдання дослідження й досягнення його мети.

Виклад основного матеріалу. Фахівці юридичної галузі відіграють важливу роль у своїх професійних спільнотах. Вони є головними захисниками основних прав і свобод, відіграють ключову роль у житті системи правосуддя та мають життєво важливе значення для заохочення та захисту верховенства права. З цих причин держави-члени Європейського Союзу та інші країни регулюють вступ до юридичної практики на користь громадян та клієнтів, від імені яких діють означені фахівці. Ліцензуючі органи прагнуть того, щоб юристи, допущені до практики, мали відповідну компетенцію та навички для виконання службових обов'язків.

Національні процедури ліцензування призначені, у першу чергу, для фахівців юридичної галузі, які зазвичай підготовлені і практикують в одній країні або регіоні. Таким чином, застосування цих процедур до фахівців, які не пройшли національну підготовку, і до фахівців, які пройшли навчання в одній юрисдикції, але прагнуть практикувати в інших, викликає певні труднощі. Так само студент із юридичною освітою з однієї країни, який хоче пройти курс юридичного навчання в іншій країні, може зіткнутися з проблемами, пов'язаними як із законодавчою, так і навчальною базами.

Наголосимо, що в 90-х рр. ХХ ст. існувало кілька різних правових напрямів, найбільш помітними та відомими з яких є системи загального права та системи цивільного права. Кожна країна мала свій власний правовий порядок та традиції щодо юридичної освіти та професійної підготовки, а також ліцензування юристів. Відповідно, спостерігалися значні відмінності в завданнях, виконуваних юристами, і галузях, у яких вони працюють, не лише між країнами, але й навіть усередині окремої країни (Lonbay, 1990).

Разом із тим, можемо зазначити й деякі спільні риси. Європейці, які хочуть займатися юридичною практикою, повинні вивчати право в університеті, а потім проходити практичну юридичну підготовку в спеціалізованій юридичній інституції, після чого слідує період практичного досвіду роботи з кваліфікованим юристом (помічник юриста), тільки після практики необхідно здати іспит на отримання ліцензії. Таким чином, існують академічні та професійні етапи цього передліцензійного навчання та, зокрема, досить тривалий період стажування. Професійна стадія навчання вирізняє європейську схему юридичної підготовки від тієї, що існує у Сполучених Штатах. Це пояснює відносну нестачу людей із юридичною освітою в європейських юридичних школах. ЄС не має повноважень щодо регулювання змісту підготовки фахівців із міжнародного права, і держави (члени ЄС) вільні визначати свої власні шляхи підготовки юристів із різних напрямів. Нині поряд із національними існують «європейські» шляхи підготовки фахівців-міжнародників. Європейські юридичні інститути починають серйозно впливати на університетську освіту по всій Європі, незважаючи на відсутність у ЄС формальних повноважень у цьому питанні (Lonbay, 2002).

Протягом останніх десятиліть громадянам ЄС стало набагато простіше здобути юридичну професію в іншій державі. Традиційні вхідні

бар'єри та суворого регульований доступ до юридичних професій у кожній країні були зламані європейськими правилами вільного доступу. Більше не потрібно дотримуватися правил, які передбачені національними регуляторами приймаючої держави. Нова європейська система передбачає гарантії для громадян та національної влади.

Правила ЄС, що наказують надавати освітні послуги здобувачам освіти в юридичній галузі, дуже вплинули на національні системи прийому абітурієнтів.

Істотну роль у процесі юридичної освіти та професійної підготовки відіграє Рада адвокатів та юридичних товариств Європейського Союзу, заснована в 1960 році. Означена Рада являє собою представницький орган, що охоплює понад 1000000 європейських юристів, через колегії адвокатів і товариства юристів, що входять до неї, з 31 країни-повноправного члена і ще 10 асоційованих країн або країн-спостерігачів (*Statutes of the Council of Bars and Law Societies of Europe*, 2009). Вона виступає як сполучна ланка між ЄС та національними товариствами адвокатів та юристів ЄС, чії національні делегації представляють його членів, і займається всіма європейськими транскордонними питаннями (*The voice of European lawyers*, n/d). Рада адвокатів та юридичних товариств Європейського Союзу не має власних явних регулюючих повноважень (за винятком своїх власних внутрішніх справ), але має спільні позиції у своїй представницькій ролі та ролі щодо досягнення консенсусу.

Досягнення спільних позицій у сфері юридичної освіти та професійної підготовки в минулому було дуже важким процесом. Представники Ради адвокатів та юридичних товариств Європейського Союзу проголосили спільне бачення, що всі юристи мають бути професійно компетентними (*CCBE Charter of Core Principles of the European Legal Profession*, 2008).

ЄС має дуже обмежені повноваження щодо законів та нормативних актів держав-членів щодо фінансування та організації освіти та професійної підготовки фахівців із міжнародного права. ЄС має повною мірою поважати відповідальність держав-членів за зміст викладання та організацію систем освіти та професійної підготовки. Тим не менш, ЄС вдалося вжити кількох законодавчих заходів, які допомагають перевести результати однієї системи навчання до іншої системи. Визнаючи, що загальний набір освітніх стандартів сприятиме довірі до транскордонного визнання професійних ліцензій, ЄС

завершує створення Європейського простору вищої освіти, включаючи Європейську рамку кваліфікацій, призначену для забезпечення прозорості та зосередження уваги на загальних освітніх стандартах (*Treaty on the Functioning of the European Union, 2007*).

Незаперечним є факт, що Болонський процес найчастіше асоціюється із процесом структурної перебудови вищої освіти по всій Європі, який прискорить транскордонну співпрацю між європейськими юридичними школами. Загальна структура вищої освіти – це поділ на бакалаврат, за яким слідує магістратура та докторантура (аспірантура), що є найбільш помітним результатом Болонського процесу.

Для створення європейської системи кваліфікацій у галузі вищої освіти держави-члени ЄС розробили міждержавні кваліфікаційні стандарти. Ці стандарти включають систематичний опис національних кваліфікаційних рамок із використанням результатів навчання. У даному випадку йдеться про усунення уваги із вступних вимог та навчальної програми на результати навчального процесу. Основна увага приділяється професійним компетентностям здобувачів освіти, а також їхньому доступу до ринку праці та можливостям працевлаштування. Національні результати навчання мають бути узгоджені з Європейською рамкою кваліфікацій.

Відповідно, національні результати навчання розглядаються як набір знань, навичок та компетентностей випускника, який у європейських освітніх стандартах замінить набір вхідних знань, орієнтованих на зміст навчальної програми. Натомість основна увага приділяється здобувачу і тим конкретним знанням, навичкам та компетентностям у конкретній галузі навчання, а також загальним компетентностям, отриманим у результаті загальної академічної діяльності.

Мета визначення основних результатів навчання полягає в тому, щоб пов'язати дослідження з ринком праці та досягти прозорості, якої прагне Болонський процес, що дозволить ринкам праці порівнювати результати на транснаціональному рівні. Цей підхід також полегшує створення ЄПВО та Європейської рамки кваліфікацій та порівняння рівнів академічного навчання (*Braekhus & Husaboe, 2004*).

Структурні зміни в системі вищої освіти означають, що в багатьох державах уперше розглядається чи створюється новий трирічний ступінь бакалавра міжнародного права. Юридична освіта в багатьох європейських країнах часто здійснювалася протягом чотирьох, п'яти чи

навіть шести років, залежно від країни. Таким чином, існує явний, хоч і добровільний вплив на академічну юридичну освіту. Болонський процес також спрямований на підвищення прозорості кваліфікацій та мобільності людей (*Convention on the Recognition of Qualifications Concerning Higher Education in the European Region, 1997*).

Лісабонський договір надав Європейському Союзу повноваження підтримки судового співробітництва у цивільних та кримінальних справах за допомогою «навчання судових органів та судового персоналу». З того часу підготовка суддів за законодавством ЄС покращила правильне та однакове для всіх застосування права ЄС та зміцнила взаємну довіру в міждержавних судових справах, сприяючи тим самим розвитку сфери правосуддя ЄС (там само).

Лісабонська стратегія спрямована на перетворення Європи та надання їй можливості за допомогою низки національних дій стати найбільш конкурентоспроможною, динамічною та заснованою на знаннях економікою у світі (*European Commission, Communication to the Spring European Council: Working Together for Growth and Jobs: A New Start for the Lisbon Strategy, COM (2005)*). Держави-члени визнали, що освіта та професійна підготовка є ключовими елементами в досягненні цієї мети. Лісабонське головування (головування в Раді ЄС на момент проведення Лісабонського саміту) закликала держави-члени зробити необхідні кроки в межах своїх повноважень для досягнення певних цілей у галузі освіти (*Lisbon Presidency Conclusions*), а міністри освіти ЄС прийняли програму роботи з удосконалення систем освіти та професійної підготовки у своїх країнах (*Joint Interim Report of the Council and the Commission, Education & Training 2010: The Success of the Lisbon Strategy Hinges on Urgent Reforms, 2004; Progress report Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Delivering Lifelong Learning for Knowledge, Creativity and Innovation, 2007; Council Conclusions on a Strategic Framework for European Cooperation in Education and Training, 2009*).

Реалізація Лісабонської стратегії здійснюється в межах міжурядового процесу, відомого як Відкритий метод координації. Політика держав-членів у досліджуваній сфері координується керівними принципами на рівні ЄС (які визначають курс для держав-членів) та графіками в поєднанні з установленням показників та орієнтирів (*Council Conclusions on Reference Levels of European Average Performance in*

Education and Training (Benchmarks), 2003). Потім керівні принципи перетворюються на національні плани дій із періодичним моніторингом досягнень та експертною оцінкою (*Lisbon Presidency Conclusions*).

Лісабонська стратегія просуває безліч ініціатив, які через національні шляхи реалізації справляють вплив на вищу освіту, насамперед, з метою сприяння економічному зростанню та створенню робочих місць.

У 2011 році Європейська Комісія опублікувала Комюніке «Зміцнення довіри до правосуддя в масштабах ЄС, новий вимір європейської підготовки суддів», термін дії якого закінчився у 2020 році. Мета цього документа полягала в тому, щоб надати новий вимір європейській підготовці фахівців із міжнародного права (суддів, адвокатів тощо) та навчити половину всіх фахівців у галузі правосуддя в ЄС до 2020 року. Завдяки твердій спільній прихильності Європейської Комісії, держав-членів, національних закладів освіти та європейських альянсів, а також окремих фахівців у галузі юстиції, ця мета вже була досягнута у 2017 році, на два роки раніше запланованого терміну (*Access to justice in environmental matters*).

У 2019 році Комісія ухвалила документ щодо Європейської стратегії навчання суддів на 2019-2025 рр. За минулий час стратегія допомогла збільшити кількість навчальних заходів, але також сприяла розвитку нових видів діяльності, таких як програми обміну. Це допомогло покращити підготовку фахівців із міжнародного права ЄС для кількох категорій фахівців у галузі правосуддя, особливо суддів та прокурорів. Запровадження означеної стратегії також розширило можливості таких мереж, як Європейська мережа навчання суддів (EJTN) та інших постачальників означених послуг на рівні ЄС (*European Judicial Training Strategy 2019-2025*, 2018).

Для глибшого розуміння сутності професійної підготовки фахівців міжнародного права у закладах вищої освіти країн ЄС, а також їх визнання в інших державах-членах вважаємо за необхідне розглянути такі директиви:

1. Директива 2005/36/ЄС: Взаємне визнання кваліфікацій

Одним із важливих законодавчих актів ЄС є Директива 2005/36/ЄС щодо взаємного визнання кваліфікацій (*Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the recognition of professional qualifications, OJ L 255/22, 2005*). Директива об'єднує 15 попередніх директив і включає до

законодавчої форми кілька змін у прецедентному праві. Сфера дії Директиви 2005/36/ЄС є надзвичайно широкою і охоплює понад 800 професій, у тому числі юридичних, по всій Європі.

Директива про визнання кваліфікацій регулює питання кваліфікованих працівників, які бажають працювати за професією за межами своєї країни чи країни, де вони здобули освіту. Директива передбачає:

- спеціальну схему тимчасової мобільності кваліфікованих фахівців;
- правила для професіоналів, які хочуть оселитися та працювати на постійній основі в іншій країні ЄС;
- систему визнання мовних навичок;
- систему визнання професійних та академічних звань у Європейському Союзі.

Директива передбачає три механізми визнання кваліфікацій:

- автоматичне визнання професій, умови навчання яких були узгоджені всіма державами-членами (це стосується медичних працівників, ветеринарних хірургів та архітекторів);
- загальне визнання інших регульованих професій, які не підпадають під автоматичне визнання;
- схема визнання, заснована на професійному досвіді та досвіді роботи.

Оскільки ринки праці швидко змінюються, а також змінюються системи освіти, актуалізувалося питання модернізації Директиви. Тому Європейська Комісія запропонувала переглянути Директиву 2005 року у грудні 2011 року. Метою Комісії є подальше спрощення загальноєвропейського визнання професійних кваліфікацій і полегшення доступу фахівців до кваліфікованих робочих місць за кордоном. Пропозиція щодо оновленої Директиви включає такі положення:

- положення щодо впровадження Європейської професійної картки, яка полегшує професійне визнання за кордоном та підвищує прозорість цього процесу;
- положення про єдині та мінімальні стандарти навчання у професійній освіті
- положення про просунуту систему визнання мовних навичок;
- положення про ефективну систему оповіщення про професійну недбалість, особливо у сфері охорони здоров'я;

- положення про спрощення процедур визнання професійних кваліфікацій (*Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the recognition of professional qualifications, OJ L 255/22, 2005*).

З'ясовуючи наслідки впровадження директиви 2005/36/ЄС для професійної підготовки фахівців із міжнародного права, наголосимо, що означена Директива застосовується щодо права на надання послуг без шкоди іншим конкретним правовим положенням щодо визнання професійних кваліфікацій, наприклад, у сфері транспорту, страхових посередників та зовнішніх аудиторів. Ця Директива не впливає на дію Директиви Ради 77/249/ЄЕС від 22 березня 1977 р., спрямованої на сприяння ефективному здійсненню адвокатами свободи надання послуг, або Директиви 98/5/ЄС Європейського парламенту та Ради від 16 лютого 1998 р. щодо полегшення практик професії юриста на постійній основі в державі-члені, відмінному від тієї, де було отримано кваліфікацію. Ця Директива має передбачати визнання професійної кваліфікації юристів з метою негайного заснування під професійним титулом держави-члена ЄС, що приймає (*Council Directive 89/48/EEC of 21 December 1988 on a general system for the recognition of higher-education diplomas awarded on completion of professional education and training of at least three years' duration, 1988; amended 2001, 2007*).

2. *Директива 89/48/ЄЕС: Порівняння кваліфікацій та компенсаційних заходів.*

Подальший розвиток інтеграції в межах Європейського Співтовариства та розширення міжнародної діяльності представників юридичної професії в країнах ЄС спричинили необхідність розробки положень, що застосовуються до діяльності представників юридичної професії, які займаються міжнародною практикою в країнах ЄС. І, насамперед, це стосувалося процесу визнання професійних кваліфікацій (професійних титулів).

Представник юридичної професії, у тому числі адвокат, який хотів би переїхати з однієї держави Європейського Союзу в іншу, має два варіанти: можна скористатися загальною системою визнання дипломів або ж спеціальною системою, створеною для адвокатів.

У принципі, директива дозволила державам-членам зберегти специфіку своїх професій, але відкрила новий режим доступу для юристів ЄС, які пройшли кваліфікацію через свої власні професійні інститути та яким потім вдалося пройти відповідний тест на

придатність (або пройти необхідний період адаптації). Деякі з цих тестів складні, але процес набагато простіший, ніж повна перекваліфікація в новій країні. Пройшовши тестування, кандидат стає членом місцевої професії з усіма обов'язками і правами, що звідси випливають, без необхідності повторного проходження стажування або інших етапів навчання, які в іншому випадку знадобилися б від кандидата на вступ до цієї країни.

Таким чином, нова система здається більш гнучкою та відповідає потребам європейського суспільства, хоча й не позбавлена певних недоліків.

Кожен крок у розвитку законодавства в цій галузі є значним прогресом порівняно з тим, що було раніше. Спочатку дуже повільно, але поступово прискорюючи цей процес, у Європейському Союзі вдалося створити систему, що дозволяє фахівцям юридичної галузі реалізовувати свої права на свободу пересування послуг та свободу установи нарівні з представниками інших професій.

Це дуже перспективний напрям, оскільки приватно-правові відносини (а також конфлікти) виходять за межі окремих держав-членів ЄС, наслідком чого є велика відкритість ринку праці та збільшення попиту на фахівців, здатних працювати в будь-якій державі-члені ЄС.

Правова еволюція в Європейському Союзі продовжується і в XXI ст., де офіційно створено європейський простір вищої освіти, який забезпечить збільшення мобільності робочої сили в межах ЄС.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, можемо наголосити, що провідними європейськими стратегічними пріоритетами стали: впровадження міждержавної юридичної практики на основі оновленого загального кодексу поведінки, підготовка «інтегрованих» фахівців юридичної галузі (фахівці, які пройшли перехресну кваліфікацію з однієї юрисдикції до іншої), розроблення та впровадження загальноєвропейського мінімального стандарту підготовки фахівців юридичної галузі й визнання спільних елементів національної професійної підготовки. Різноманітність у досягнутих юридичних знаннях, навичках та компетентностях є перевагою, але в епоху глобалізації варто уникати непотрібних бар'єрів для вільного пересування та важливості просування прозорих механізмів навчання і професійної підготовки для фахівців юридичної галузі, і, насамперед, з міжнародного права, у ЄС.

Запровадження компетентнісного підходу дозволило досягти консенсусу принаймні за деякими результатами навчання для всіх європейських фахівців юридичної галузі, що полегшує їх визнання юристів у всій Європейській економічній зоні за допомогою директивних механізмів ЄС, а також за рахунок використання нових методів.

Перспективи подальших наукових розвідок убачаємо в дослідженні національних пріоритетів країн ЄС у професійній підготовці фахівців з міжнародного права в закладах вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

- Lonbay, J. (1990). *Training Lawyers in the European Community*. The Law Society.
- Lonbay, J. (2002). Free Movement of Persons in the EU: The Legal Framework. In A. Arnall and D. Wincott (eds.), *Accountability and Legitimacy in the EU*. Oxford University Press.
- Statutes of the Council of Bars and Law Societies of Europe, as adopted at the CCBE Plenary Session on Nov. 28, 2009*. Retrieved from: http://www.ccbe.eu/fileadmin/user_upload/document/statuts/statutes_en.pdf.
- The voice of European lawyers*. Retrieved from: <http://www.ccbe.eu>.
- CCBE Charter of Core Principles of the European Legal Profession, adopted at the CCBE Plenary Session on Nov. 25, 2006, as updated in 2008*. Retrieved from: <http://www.ccbe.eu/index.php?id=32&L=0>.
- Treaty on the Functioning of the European Union* (2007). Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/treaty-on-the-functioning-of-the-european-union.html>.
- Braekhus, H., Husaboe, O. (2004). *The Impact of the Sorbonne-Bologna Declaration on Legal Education in Norway*, EJLE 43.
- Convention on the Recognition of Qualifications Concerning Higher Education in the European Region* (1997). Retrieved from: <https://rm.coe.int/168007f2c7>.
- European Commission, Communication to the Spring European Council: Working Together for Growth and Jobs: A New Start for the Lisbon Strategy, COM* (2005). Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A52005DC0024>.
- Lisbon Presidency Conclusions*. Retrieved from: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/00100-r1.en0.htm.
- Joint Interim Report of the Council and the Commission, Education & Training 2010: The Success of the Lisbon Strategy Hinges on Urgent Reforms* (2004). Retrieved from: http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/jir_council_final.pdf.
- Progress report Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Delivering Lifelong Learning for Knowledge, Creativity and Innovation* (2007). Retrieved from: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0703:FIN:EN:PDF>.
- Council Conclusions on a Strategic Framework for European Cooperation in Education and Training (ET 2020), OJC 119/2* (2009). Retrieved from: http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/general_framework/ef0016_en.htm.

Council Conclusions on Reference Levels of European Average Performance in Education and Training (Benchmarks) (2003). Retrieved from: http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/after-council-meeting_en.pdf.

Access to justice in environmental matters. Retrieved from: https://e-justice.europa.eu/121/EN/eu_judicial_training_policy?clang=en.

European Judicial Training Strategy 2019-2025 (2018). Retrieved from: <https://www.pak.hr/wp-content/uploads/2022/02/European-Judicial-Training-Strategy-2019-2025.pdf>

Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the recognition of professional qualifications, OJ L 255/22 (2005). Retrieved from: <https://www.legislation.gov.uk/eudr/2005/36>.

Council Directive 89/48/EEC of 21 December 1988 on a general system for the recognition of higher-education diplomas awarded on completion of professional education and training of at least three years' duration (1988; amended 2001, 2007). Retrieved from: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=celex%3A31989L0048>.

SUMMARY

Tovstukha Kostiantyn. European strategic priorities in the professional training of international law specialists in higher education institutions.

The article outlines the strategic priorities of the European Union regarding the professional training of specialists in international law in higher education institutions. A review of the main strategic documents regulating the training of these specialists was carried out. The role of the Council of Bars and Law Societies of Europe in the process of law specialists' education and professional training is highlighted. It is shown that the leading European strategic priorities are the implementation of interstate legal practice based on the updated general code of conduct, the training of "integrated" specialists in the legal field, the development and implementation of the European minimum standard of training specialists in the legal field, and the recognition of common elements of national professional training. It is argued that diversity in acquired legal knowledge, skills and competences is an advantage, but in the era of globalization it is necessary to avoid unnecessary barriers to free movement and the importance of promoting transparent mechanisms of education and professional training for specialists in the legal field, and, above all, in international law, in the EU.

The introduction of the competence-based approach made it possible to reach a consensus on at least some learning outcomes for all European legal professionals, which facilitates their recognition as lawyers throughout the European Economic Area with the help of EU directive mechanisms, as well as through the use of new methods.

We see the prospects for further scientific research in the study of the national priorities of the EU countries in the professional training of specialists in international law in higher education institutions.

Key words: professional training, specialists in international law, strategic priorities, European Union, higher education institution.